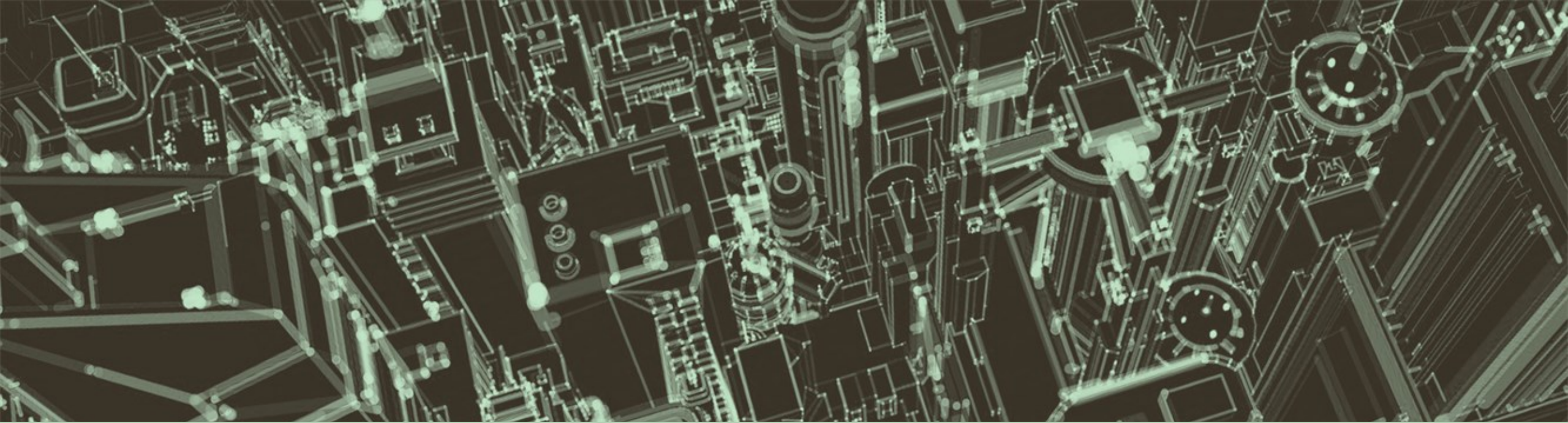

Υψηλά Αλώνια

Το σήμα κατατεθέν της Πάτρας

Η ιστορία των Υψηλών Αλωνίων (συνοικία)

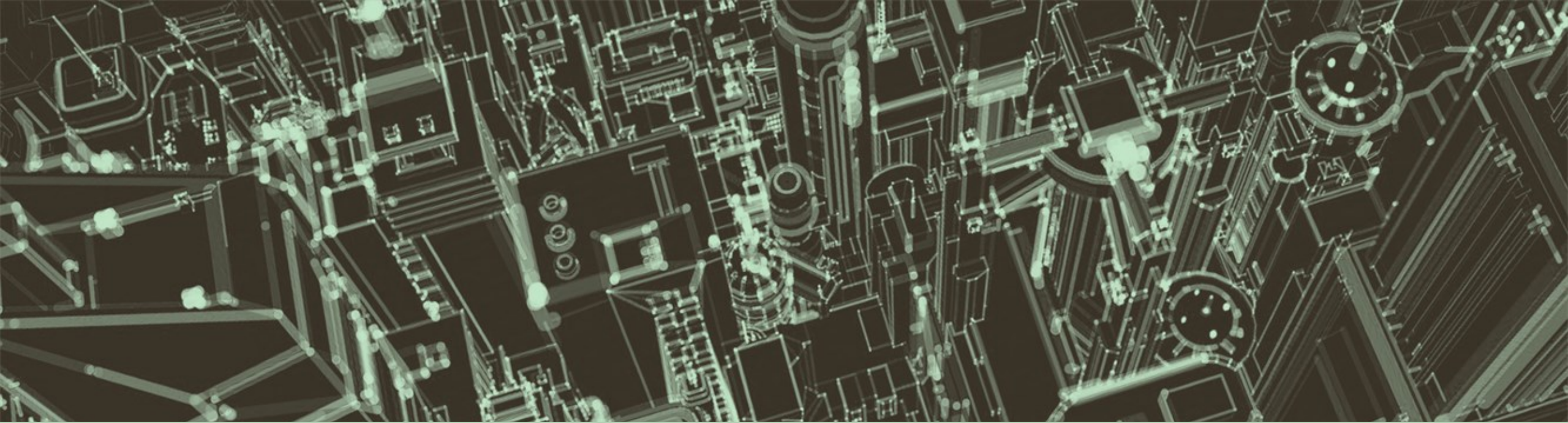
Ιστορία συνοικίας και προέλευση του ονόματος

Τα Υψηλά Αλώνια, γνωστά ως Ψηλαλώνια, είναι μια ξεχωριστή συνοικία της πόλεως των Πατρών, από τις παλαιότερες και αριστοκρατικότερες, με επίκεντρό την ομώνυμη πλατεία. Πρόκειται για έναν ιστορικό τόπο υψίστης αρχαιολογικής σημασίας λόγω της πληθώρας αρχαιολογικών ευρημάτων, γνωστό και με την ονομασία «Ελληνικό».

Την περίοδο της Τουρκοκρατίας και μέχρι περίπου τα μέσα του 19ου αιώνα τα Ψηλαλώνια ήταν γήλοφος με πλάτωμα, στο οποίο υπήρχαν σταφιδάλωνα, 23 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Στο γεγονός αυτό οφείλουν το όνομά τους.

Από τα μέσα του 19ου αιώνα αποτέλεσε έδρα εξοχικών κατοικιών πλούσιων εμπορικών οικογενειών της Πάτρας.

Η ιστορία της πλατείας

Κατά τον 19ο αιώνα: τα Ψηλαλώνια υπήρξαν χώρος περιπάτου, εκδρομής και αναψυχής των κατοίκων των Πατρών.

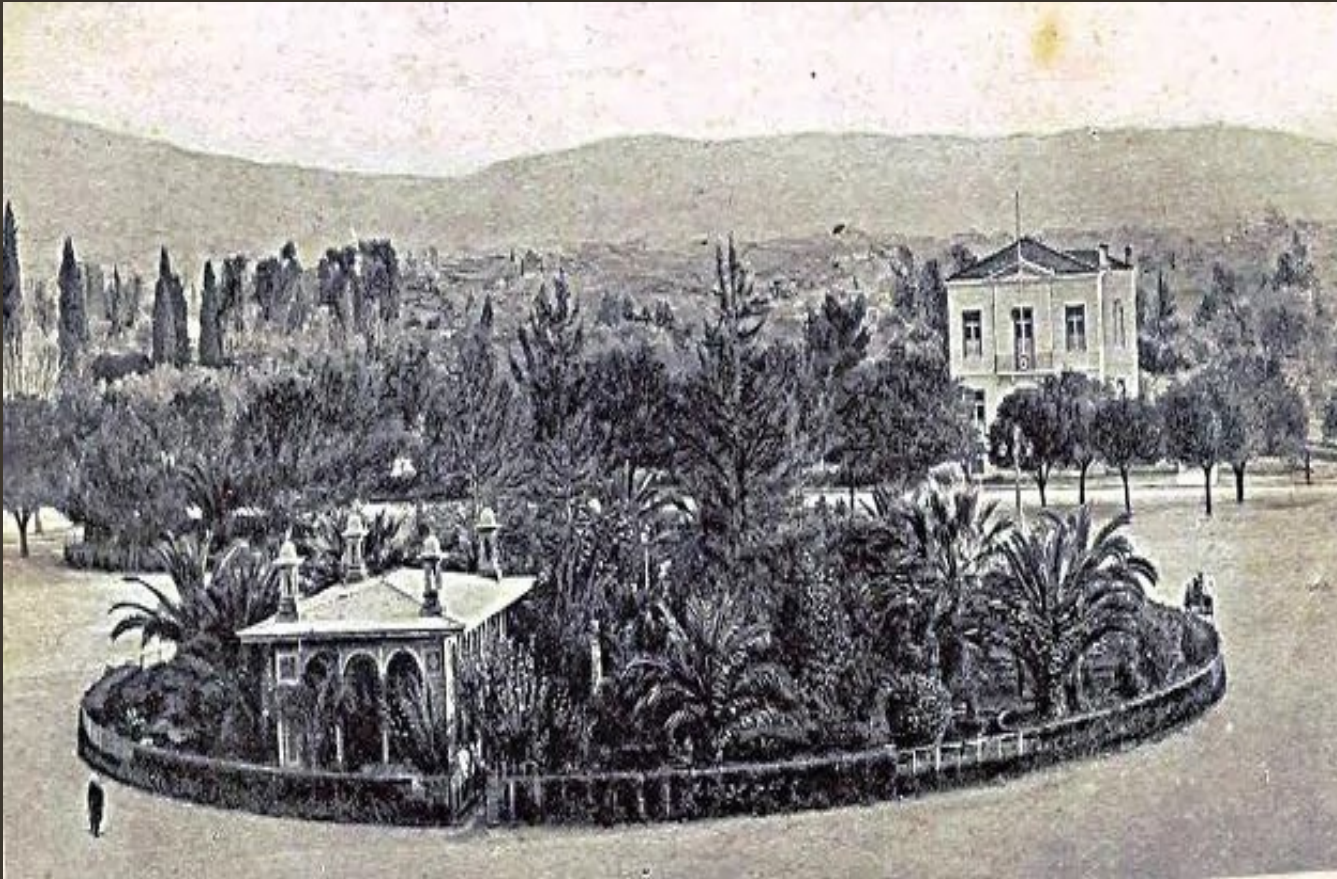
1857: ξεκίνησε η ισοπέδωση της πλατείας των Υψηλών Αλωνίων επί δημορχίας Μπενιζέλου (ή Βενιζέλου) Ρούφου.

1881: Το έργο ολοκληρώθηκε επί δημορχίας του Αθανασίου Κανάρη-Ρούφου και μετονομάστηκε σε «Πλατεία Μπενιζέλου Ρούφου», ονομασία η οποία όμως δεν κατάφερε να καθιερωθεί στην συνείδηση των Πατρινών και μοιραία εγκαταλείφθηκε.

Από τα πρώτα χρόνια της υπάρξεως της πλατείας καταγράφονται διάφορες εκδηλώσεις, στρατιωτικές παρελάσεις, γυμνάσια και επιθεωρήσεις, διαδηλώσεις, συλλαλητήρια, συγκεντρώσεις καθώς και εκτελέσεις θανατοποινιτών.

Το περίπτερο του Τσίλλερ

1898: τοποθετήθηκε στο κέντρο της πλατείας το «περίπτερο του Τσίλλερ», του Βαυαρού αρχιτέκτονα, με σκοπό την στέγαση του εντυπωσιακού αρχαίου μωσαϊκού δαπέδου μήκους έξι μέτρων που είχε ανακαλυφθεί εκείνη την περίοδο και χρονολογείτο στη ρωμαϊκή εποχή.

Το περίπτερο στέγασε το αρχαιολογικό εύρημα μέχρι την δεκαετία του '30 όταν το ψηφιδωτό μεταφέρθηκε στο μουσείο της Πάτρας.

Τα γυμναστήρια

Τέλη του 19^{ου} αιώνα: δημιούργησαν στην πλατεία τα γυμναστήριά τους ο Παναχαϊκός Γυμναστικός Σύλλογος και η Γυμναστική Ένωση Πατρών, τα οποία αργότερα πέρασαν στην ιδιοκτησία της Παναχαϊκής.

Τα θερινά σινεμά

Το γυμναστήριο της Γ. Ε Πατρών πωλήθηκε και έγινε θερινό σινεμά ονόματι «Ζενίθ», το οποίο λειτούργησε μέχρι την δεκαετία του '90.

Εκτός βέβαια από το Ζενίθ λειτούργησαν μέχρι τα τέλη του 20^{ου} αιώνα άλλοι τρεις θερινοί κινηματογράφοι, η «ΟΥΦΑ» στην ταράτσα του ιστορικού καφενείου του Σταυριανού, η «Αλάμπρα» και το «Λυρικό», οι οποίοι δυστυχώς έπεσαν θύματα τις ασύδοτης ανοικοδόμησης.

Τα αρχοντικά

Πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα: οι ευκατάστατοι κάτοικοι της πόλεως που αγόρασαν μέρος του κτήματος του βασιλιά οικοδόμησαν ιδιωτικά μέγαρα που χρησίμευαν ως εξοχικές ή/και μόνιμες κατοικίες.

Από αυτά ξεχωρίζει η οικία του Κωνσταντίνου Γκολφινόπουλου, δημάρχου των Πατρέων(1959).

Τα αρχοντικά

Ξεχωρίζει επίσης το νεοκλασικό Μέγαρο της οικογένειας σταφιδέμπορων Βουρλούμη στην οροφή του οποίου υπήρχαν κεραμικά διακοσμητικά αγάλματα που απεικόνιζαν το δωδεκάθεο του Ολύμπου.

Τα Ψηλαλώνια κατά την περίοδο της Κατοχής

Τα Ψηλαλώνια έγιναν από τους Ναζί στις 9 Μαΐου του 1944 σημείο απαγχονισμού αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης. Επιπλέον, στη σήραγγα που βρίσκεται κάτω από τα Ψηλαλώνια λειτούργησε την ίδια περίοδο καταφύγιο, ικανό να χωρέσει 220 άτομα.

Από τον Οκτώβριο του 2020, το καταφύγιο των Υψηλών Αλωνίων έχει ανοίξει τις πόρτες του στο κοινό, παρουσιάζοντας μια συλλογή κειμηλίων και ντοκουμέντων από την περίοδο της Κατοχής και της Αντίστασης,

Μνημεία

Το άγαλμα του Παλαιών Πατρών Γερμανού

Στην δυτική πλευρά της πλατείας βρίσκεται ο χάλκινος ανδριάντας του μητροπολίτη Παλαιών Πατρών Γερμανού επί μαρμάρινου βάθρου, στον οποίο ο πρωτεργάτης της ελληνικής επανάστασης παρουσιάζεται να κρατά το λάβαρο της επαναστάσεως του 1821. Πρόκειται για έργο του μεγαλωμένου στην Πάτρα Τηνιακού γλύπτη Αντώνη Σώχου (1888-1975).

137. ΠΑΤΡΑΣ. Ὁ Παλαιὸν Πατρῶν Γερμανός
PATRAS. Paleon Patron Germanos

Ἡ τελετὴ των ἀποκαλυπτηρίων ἐγίνε στις 20 Μαρτίου 1923 παρουσία του Βασιλέα Γεώργιου Β΄, του τότε πρωθυπουργοῦ Στυλιανοῦ Γονατά, του ουσιαστικοῦ πρωταγωνιστῆ των ἐξελίξεων ἐκείνης της περιόδου, Νικόλαου Πλαστήρα, του τότε Υπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, Γεώργιου Παπανδρέου, πλήθους ἄλλων υπουργῶν, των Μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν και Πατρῶν, του δημάρχου Πατρέων, Δημητρίου Ἀνδρικόπουλου-Μπουκαούρη και χιλιάδων πολιτῶν.

Η προτομή του Κωστή Παλαμά

Στις 24 Μαρτίου 1953 τοποθετήθηκε στα Υψηλά Αλώνια και η προτομή του Κωστή Παλαμά, έργο του γλύπτη Γ. Δημητριάδη (1943).

Στην βάση του καταγράφονται τα εξής:
«Γεννήθηκα στην Πάτρα 13 Γενάρη 1859»
καθώς και η υπογραφή του και το απόσπασμα από το ποίημα του «Και τ' άγαλμ' αγωνίστηκα για το ναό να πλάσω στην πέτρα τη δική μου απάνω, και να το στήσω ολόγυμνο, και να περάσω, και να περάσω, δίχως να πεθάνω». Η επιγραφή μας πληροφορεί πως το έργο έγινε με έρανο της πόλης.

Το ηλιακό ρολόι

Την πλατεία των Υψηλών Αλωνίων κοσμεί επίσης ένα ηλιακό ρολόι, προσφορά του κέντρου εκπαίδευσης τεχνικού σώματος, το οποίο τοποθετήθηκε εκεί το 1953.

Το ηλιακό ρολόι αποτέλεσε επί μακρόν σήμα κατατεθέν των Υψηλών Αλωνίων και σημείο συνάντησης των νεολαίων της Πάτρας.

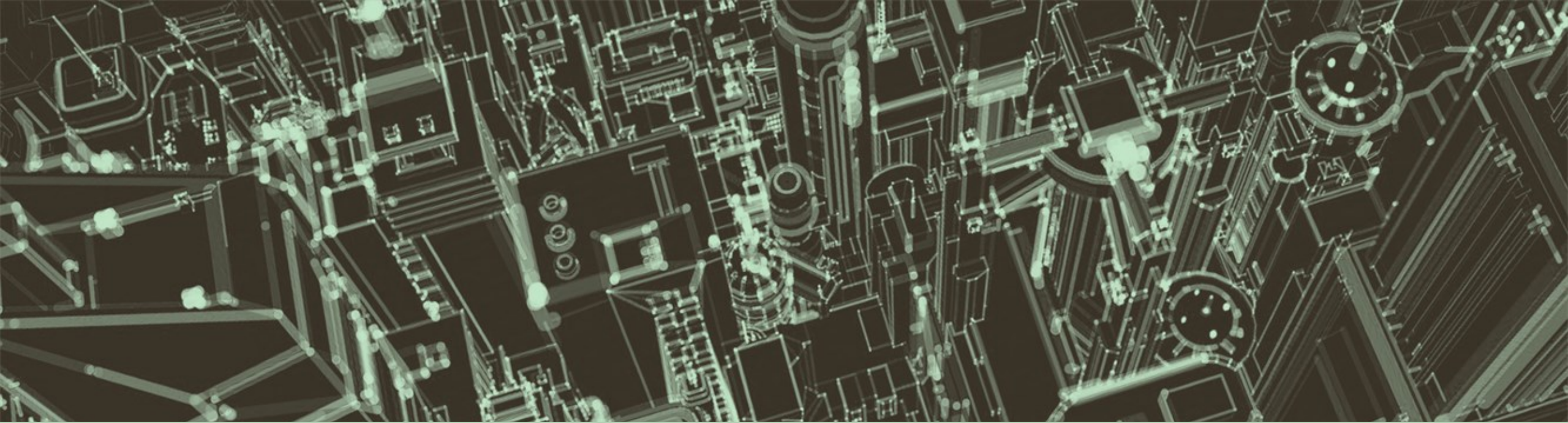
Το μνημείο με τα ονόματα των απαγχονισθέντων από τους Ναζί αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης

Στην πλατεία έχουν στηθεί και δύο μαρμάρινες στήλες εις μνήμην των δώδεκα μελών του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (Ε.Α.Μ.) που εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς και τους «ντόπιους συνεργάτες τους» ως αντίποινα της επίθεσης και θανάτωσης Γερμανών στρατιωτών.

Οι αναθηματικές στήλες, στις οποίες είναι χαραγμένα τα ονόματα των απαγχονισθέντων, κατασκευάστηκαν επί δημαρχίας του Θεόδωρου Άννινου (1984) και αποτελούν μέρος της συλλογικής μνήμης της πόλης.

Τα Ψηλαλώνια σήμερα

Σήμερα, η περιοχή παρουσιάζει ένα μοναδικό μείγμα παραδοσιακών και σύγχρονων στοιχείων που την καθιστούν έναν δημοφιλή προορισμό.

Κάθε πρωτομαγιά, γίνεται το επίκεντρο των εορταστικών εκδηλώσεων των Ανθεστηρίων της Πρωτομαγιάς, της γιορτής των λουλουδιών όπως αποκαλείται, η οποία προσελκύει εκατοντάδες κόσμου, πατρινούς και επισκέπτες.

Τα Ψηλαλώνια φιλοξενούν επίσης ποικίλες καρναβαλικές εκδηλώσεις την περίοδο του καρναβαλιού που προσφέρουν χαρά και διασκέδαση σε κάθε επισκέπτη και κάτοικο της περιοχής.

Όπως και στο ένδοξο παρελθόν της, έτσι και σήμερα η πλατεία των Υψηλών Αλωνίων, αποτελεί χώρο διεξαγωγής κάθε είδους εκδηλώσεων, όπως πολιτιστικές και πολιτικές εκδηλώσεις.

Συνολικά, τα Ψηλαλώνια αποτελούν έναν ζωντανό κομμάτι της Πάτρας που συνδυάζει την ιστορία, τον πολιτισμό και τη σύγχρονη ζωή με έναν μοναδικό τρόπο.

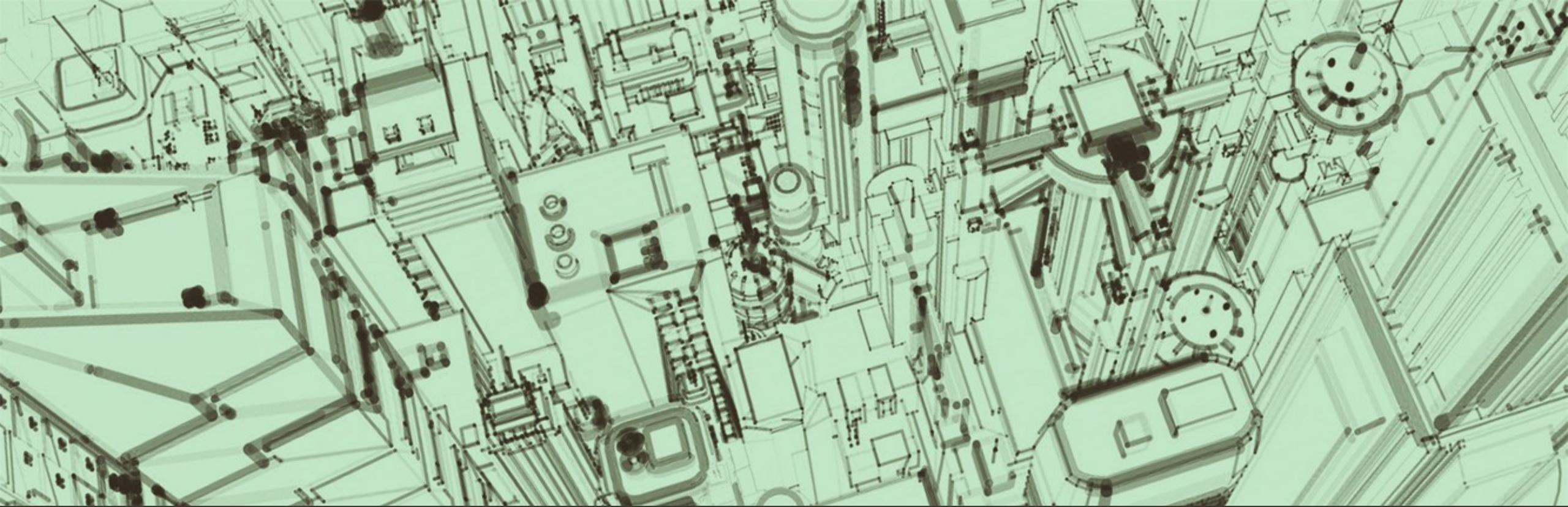
Επιβλέπων Εκπαιδευτικός: Χρήστος Φελούκας (ΠΕ02)

Συνεργάτες Εκπαιδευτικοί: Ζάρα Μαργαρίτα(ΠΕ01)

Σαμπαζιώτης Μιχάλης (ΠΕ03)

Ονόματα των συγγραφέων – μαθητών

Γκοτσόπουλος Γιάννης , Κοψίνη Μιχαλία ,Κουτρούλης Κωνσταντίνος,
Λαμπίρης Νικηφόρος, Λιούρδης Άγγελος, Μπερερής Σπύρος,
Νικολετάτος Αντώνης , Παγώνης Γιάννης, Πανουτσόπουλος Θανάσης,
Παρακεντές Θανάσης, Παρασκευόπουλος Αλέξης, Παρασκευόπουλος Γιώργος,
Σοφιανόπουλος Θοδωρής, Σταμόπουλος Γιώργος , Σταυρόπουλος Μάριος.

Σας ευχαριστούμε πολύ!

